

Podržimo i osnažimo
DIJETE I
OBITELJ



Udomiteljstvo za djecu

Oboji moje djetinjstvo



ESF
UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI



Europska unija
"Zajedno do fondova EU"



EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.
Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost CPUZ Klasje Osijek.
www.esf.hr // www.strukturnifondovi.hr

Što je udomiteljstvo

Udomiteljstvo je privremeni oblik skrbi o djetetu izvan vlastite obitelji kojim mu se osigurava odrastanje u obiteljskom okruženju uz pružanje brige primjerene njegovoj dobi i potrebama.

Udomiteljska je obitelj prirodnije okruženje za dijete od institucije. U udomiteljskoj obitelji manji je broj djece, što udomljenom djetetu omogućuje više pažnje, brige i ljubavi te bolju prilagodbu na tešku situaciju nastalu zbog razdvajanja od obitelji, promjene sredine i uvjeta u kojima je do tada živjelo.

Udomiteljske obitelji o djetetu skrbe dok se ne stvore uvjeti za povratak djeteta u biološku obitelj ili se ne donese odluka o drugom obliku skrbi za dijete.

KADA SE DJECA SMJEŠTAJU U UDOMITELJSKU OBITELJ?

Ponekada roditelji iz različitih razloga nemaju mogućnosti ili znanja na pravilan način skrbiti o svojoj djeci te ona mogu u svojem domu biti na neki način ugrožena. U takvim je situacijama važno djeci pružiti sigurno mjesto na kojem će biti zadovoljene njihove potrebe i gdje će se moći zdravo razvijati i rasti. Djeca se u tom razdoblju privremeno mogu smjestiti u ustanove koje brinu o djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi, obiteljske domove ili u udomiteljske obitelji.

Za to vrijeme roditeljima se pruža stručna podrška kako bi se unaprijedili njihovi životni uvjeti i roditeljske vještine te kako bi se djeca mogla sigurno vratiti u svoju obitelj.

Mnoga djeca koja se smještaju u ustanovu ili udomiteljsku obitelj doživjela su različita teška ili traumatska iskustva koja nepovoljno utječu na njihov razvoj te je važno biti svjestan da zbog toga mogu izražavati različite poteškoće. Zato je potreban poseban pristup u preuzimanju brige o njima, a to uključuje suosjećajnost, strpljenje, osjetljivost na potrebe djeteta, emocionalnu stabilnost udomitelja te razvijene strategije suočavanja sa zahtjevnim situacijama.

Usprkos velikim razlikama u potrebama svakog pojedinog djeteta, sva udomljena djeca imaju zajedničku potrebu za osjećajem sigurnosti (psihološki i fizički), prihvatanja, poštovanja i ljubavi.



Tko može biti udomitelj?

Brigu za udomljeno dijete može preuzeti udomitelj sa svojom obitelji ili udomitelj koji živi sam. Najvažnija uloga udomiteljske obitelji jest pružiti djetetu zdravo obiteljsko okruženje, a za to je potrebna obitelj u kojoj postoje skladni odnosi (bračni, roditeljski i među djecom) obilježeni emocionalnom bliskošću svih članova, obiteljskim zajedništvom, suradnjom i uzajamnim pružanjem podrške.

Preuzimanje brige o udomljenom djetetu velika je odgovornost i obveza koja zahtijeva mnogo energije, strpljenja, truda i emocija.

Udomitelji trebaju biti osjetljivi na djetetove potrebe i signale, trebaju biti suosjećajni, strpljivi i emocionalno stabilni. Kako bi uspostavili kvalitetan odnos s udomljenim djetetom, trebaju imati razvijene komunikacijske i roditeljske vještine, zdrave strategije suočavanja sa stresom te vještine rješavanja sukoba.

Udomitelji se nerijetko moraju nositi s brojnim izazovima koji su postavljeni pred njih. Moguće su poteškoće u ponašanju, razvoju i prilagodbi udomljenog djeteta te poteškoće zbog promjene dinamike unutar vlastite obitelji (prilagodba udomitelja i njihove vlastite djece na novog člana obitelji), ali i poteškoće u uspostavljanju korektnih odnosa s biološkim roditeljima udomljene djece.

Jako je važno da udomitelji budu upoznati s onim što mogu očekivati i gdje u slučaju problema potražiti pomoć i savjet, na što u svakom slučaju imaju pravo.

Većina udomitelja kaže da ih udomiteljstvo čini ponosnima, bogatijima i zadovoljnijima sobom te vlastitim životom.

Prava i obveze udomitelja

PRAVA KOJA OSTVARUJU UDOMITELJI:

- Obaviještenost o djetetu i njegovu prijašnjem životu
- Sudjelovanje u planiranju i postizanju ciljeva za pravilan razvoj djeteta
- Osigurana stručna pomoć i podrška (stručnih djelatnika centara za socijalnu skrb, domova socijalne skrbi i centara za pružanje usluga u zajednici, udruga, vjerskih zajednica i sl.)
- Potpora kroz redovitu superviziju i grupe podrške
- Sudjelovanje u osposobljavanju i edukacijama
- Ostvarivanje naknade

OBVEZE UDOMITELJA:

- Pripremiti svoju obitelj za dolazak djeteta, novog člana obitelji
- Pružiti udomljenom djetetu pomoć u prilagodbi na obitelj i novu sredinu
- Pružiti djetetu svu potrebnu skrb i njegu (smještaj, prehrana, odjeća i obuća, higijena, zdravlje, obrazovanje)
- Sudjelovati u pripremi djeteta za povratak u obitelj, smještanje u drugi oblik skrbi ili samostalni život
- Omogućiti i poticati kontakte s biološkom obitelji (ako je to u interesu djeteta)
- Sudjelovati s bračnim/izvanbračnim drugom u redovnim edukacijama koje organizira centar za socijalnu skrb te surađivati sa stručnjacima centara za socijalnu skrb
- Voditi evidenciju o važnim događajima u životu djeteta te dva puta godišnje izvještavati nadležni centar za socijalnu skrb o funkcioniranju djeteta

UDOMITELJ NE MOŽE BITI OSOBA:

- u čijoj su obitelji poremećeni obiteljski odnosi ili je izrečena mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta
- koja bi zbog svoje bolesti ili stanja ugrozila interes ili zdravlje udomljenog djeteta
- koja je društveno neprihvatljivog ponašanja (koja je kazneno i prekršajno osuđivana, ovisna o alkoholu, opojnim drogama ili ima razvijen drugi oblik ovisnosti).

Je li udomljavanje isto što i posvojenje?

Posvojenje je trajni oblik skrbi za dijete, pri čemu posvojitelji preuzimaju sva roditeljska prava i obveze, dok je **udomljavanje** privremeni oblik skrbi, a roditeljska prava i obveze udomitelja ograničene su s obzirom na prava i obveze bioloških roditelja.

(Udomljeno dijete ni u kojem slučaju nije zamjena za vlastito dijete ili posvojeno dijete.)

Od udomitelja se očekuje da komuniciraju i surađuju sa stručnim radnicima centra za socijalnu skrb, ali i s biološkim roditeljima.

Uz stručnu pomoć i podršku djelatnika centra za socijalnu skrb ili njihovih vanjskih suradnika, djetetovim biološkim roditeljima nastoje se poboljšati životni uvjeti i roditeljske vještine kako bi mogli ponovno preuzeti brigu o svojoj djeci.





Oblici udomiteljstva

Razlikujemo tri vrste udomiteljstva: srodničko, tradicionalno i udomiteljstvo kao zanimanje (može biti standardno ili specijalizirano).

Srodničko udomiteljstvo može pružati netko od članova obitelji djeteta, ako ispunjava sve uvjete te ako se procijeni da je to u najboljem interesu djeteta.

U tradicionalnom udomiteljstvu skrb o djetetu pruža udomitelj koji ispunjava sve uvjete, uključujući punoljetnost i poslovnu sposobnost te završeno srednjoškolsko obrazovanje, a kod njega se može smjestiti najviše troje djece.

Udomiteljstvo kao zanimanje može pružati udomitelj koji nije u radnom odnosu, niti ima samostalnu djelatnost te je prethodno najmanje 6 mjeseci pružao uslugu tradicionalnog udomiteljstva. Standardni udomitelj pruža uslugu smještaja za troje djece istodobno. Specijalizirani udomitelj osim prethodno navedenih uvjeta mora imati završen najmanje preddiplomski studij nekog od pomagačkih zanimanja (primjerice psihologija, socijalni rad ili fizioterapija) te najmanje tri godine staža u radu s djecom i mladima, uz posebna znanja i vještine za rad s djecom koja zahtijevaju posebnu skrb (primjerice djeca s problemima u ponašanju, teško bolesna djeca ili djeca s teškim teškoćama u razvoju). Ove udomitelje izabire Povjerenstvo za izbor udomitelja za obavljanje udomiteljstva kao zanimanja.

NAKNADE

Pri udomljavanju djeteta udomitelj ostvaruje i financijsku naknadu, ovisno o obliku udomiteljstva:

- Kod srodničkog udomiteljstva udomitelj ostvaruje samo naknadu za životne troškove djeteta (opskrbnina).
- Kod tradicionalnog udomiteljstva udomitelj ima pravo na opskrbninu i pravo na naknadu za rad udomitelja.
- Kod udomiteljstva kao zanimanja udomitelj ima pravo na opskrbninu i naknadu za rad udomitelja, a uz to ima i sva prava kao u radnom odnosu.

Kako postati udomitelj

- Prikupiti dovoljno potrebnih informacija o udomiteljstvu, razmisliti o njima i razgovarati s članovima svojega kućanstva te donijeti jednoglasnu odluku.
- Javiti se nadležnom centru za socijalnu skrb te podnijeti formalni zahtjev.
- Proći postupak stručne procjene ispunjavanja uvjeta za pružanje udomiteljstva (procjena obitelji, obiteljskih odnosa, kapaciteta i rizika, stambenih uvjeta te drugih važnih čimbenika). U tom procesu možete očekivati da ćete biti pozvani u nadležni centar za socijalnu skrb te da će vas stručni radnici posjetiti i u vašem domu.
- Nakon zadovoljavanja svih uvjeta i završenog tečaja osnovnog osposobljavanja za buduće udomitelje (u trajanju 40 sati) Centar za socijalnu skrb izdaje rješenje o dozvoli za obavljanje udomiteljstva.
- Od izdavanja rješenja do smještanja djeteta u obitelj može proći neko vrijeme jer se dijete u pravilu nastoji smjestiti u obitelj koja živi unutar njegove lokalne zajednice te zadovoljava njegove specifične potrebe.
- Dozvola za udomiteljstvo obnavlja se svakih pet godina.
- Stručni radnici centra za socijalnu skrb prate prilagodbu djeteta te prilike u udomiteljskoj obitelji u kojoj smješteno dijete živi.
- Udomiteljima je dostupna stručna podrška i pomoć djelatnika centara za socijalnu skrb i njihovih vanjskih suradnika (djelatnika domova socijalne skrbi i centara za pružanje usluga u zajednici, udruga i sl.)



KONTAKTI

CENTRI ZA SOCIJALNU SKRB

Našice: 031 613 411

Osijek: 031 212 400

Valpovo: 031 651 920

Beli Manastir: 031 705 155

Donji Miholjac: 031 631 525

Đakovo: 031 813 331

U sklopu projekta "Podržimo i osnažimo dijete i obitelj" mobilni timovi Centra za pružanje usluga u zajednici Klasje Osijek pružaju uslugu savjetovanja i pomaganja udomiteljskim obiteljima na području Osječko-baranjske županije.

mobilni tim 1:

psiholog: 099 381 33 71

socijalni radnik: 099 381 33 72

mobilni tim 2:

psiholog: 099 381 33 73

socijalni radnik: 099 381 33 74

e-mail: mobilnitim.klasje@gmail.com



Centar za pružanje usluga u zajednici Klasje Osijek

Ružina 32, 31000 Osijek

tel: 031 372 877

e-mail: klasjeos@gmail.com

www.klasje.hr

Ova brošura izdana je u okviru projekta „Podržimo i osnažimo dijete i obitelj“ koji provodi Centar za pružanje usluga u zajednici Klasje Osijek.

Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost
Centra za pružanje usluga u zajednici Klasje Osijek.

Više informacija možete pronaći na stranici: <https://podo.klasje.hr/>

